

РЕШЕНИЕ

№ 547

гр.София, 12.12.2025 г.

В И М Е Т О Н А Н А Р О Д А

ВЪРХОВНИЯТ КАСАЦИОНЕН СЪД НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ, второ наказателно отделение, в открито заседание на двадесет и девети септември през две хиляди двадесет и пета година, в следния състав:

Председател: Биляна Чочева

Членове: 1. Теодора Стамболова

2. Иван Стойчев

в присъствието на секретаря Иванова и прокурора Гебрев, като разгледа докладваното от съдия Стойчев НД № 617 по описа за 2025 г., за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 346, т. 1 от НПК.

Образувано е по повод на касационна жалба от подсъдимия А. Д. П. срещу решение, постановена по ВНОХД № 218/2024 г. по описа на АС – Велико Търново, с което съдът потвърдил изцяло присъда на ОС – Русе по НОХД № 62/2023 г., с която А. Д. П. бил признат за виновен в извършване на престъпление по чл. 301, ал. 1, пр. 1 от НК и му било наложено наказание лишаване от свобода за срок от две години, чието изтърпяване било отложено за изпитателен срок от 4 години, както и кумулативните наказания глоба в размер на 2000 лв. и лишаване от право да заема длъжност в данъчната администрация за срок от една година и да упражнява професия свързана с осъществяването на данъчен, финансов и осигурителен контрол за срок от една година. Приспаднал на основание чл. 59 ал. 1 от НК при евентуално изпълнение на наказанието лишаване от свобода, времето през което подсъдимият П. бил задържан по делото и осъдил подсъдимия да заплати направените по делото разноски.

В съдебно заседание защитникът на осъденото лице адвокат Е. М. поддържа касационната жалба на посочените в нея основания.

Представителят на ВКП пледира обжалваното решение да бъде оставено в сила. Подсъдимият моли да бъде оправдан.

Върховният касационен съд, след като се запозна с доводите на страните и извърши проверка в пределите по чл. 347, ал. 1 от НПК, намери жалбата за неоснователна.

Подсъдимият атакува въззивната присъда и на трите касационни основания по чл. 348, ал. 1, т. 1, 2 и 3 от НПК, но в жалбата са развити конкретни доводи в подкрепа само на основанията по т. 2 и 3 от цитираната разпоредба на НПК. Това е така, тъй като според жалбоподателя нарушението на материалния закон се състои в това, че в резултат на нарушение на процесуалните правила при анализа на доказателствата, АС – Велико Търново е приел за установени неверни и недоказани факти, в резултат на което бил осъден невинен човек. Тоест въобще не е следвало да се стига до прилагане на материалния наказателен закон. Така въпросът за евентуалното му нарушаване

практически се изключва от предмета на касационната проверка поради начина, по който самият подсъдим е избрал да упражни правото си на касационно обжалване.

При анализа на конкретните доводи за съществено нарушение на процесуалните правила следва да се отбележи на първо място, че част от тях имат субективен и оценъчен характер, който е обективна пречка да им бъде даден конкретен касационен отговор. Към тази група принадлежат общо формулираните оплаквания, че съдът си служи с предположения, недоказани изводи и оценки, без да се уточнява какви предположения, кои конкретно изводи са недоказани, какви конкретни недопустими оценки прави съда. Към нея следва да бъде отнесено и общото препращане към въззивната жалба относно възражението, че обвинителния акт не отговарял на изискванията на закона, без в касационната жалба да е уточнено изрично на кои законови изисквания не отговаря и защо. Същата характеристика има и препращането към предходни доводи на защитата в пledoариите пред инстанциите по фактите за наличието на произволни интерпретации относно специалната цел на деянието, без да е уточнено каква конкретна специална цел има предвид касационният жалбоподател.

Доводите, на които не липсва конкретност, позволяваща и конкретен отговор от своя страна са неоснователни.

Касационният жалбоподател съзира противоречивост на обвинителното твърдение, защото описаните в него бездействия на подсъдимия по служба не принадлежали към неговата компетентност по закон, тоест той така или иначе не е могъл да извърши валидно действията, за неизвършването на които е поискал инкриминираната сума. Това възражение е било подържано и пред АС – Велико Търново и е получило убедителен, мотивиран, а по същество правилен и законосъобразен отговор на стр. 20 и 21 от въззивното решение. Възражението на защитата се състои в твърдението, че като ръководител на проверяващия екип подсъдимият не е имал правомощието лично да събира доказателства по преписката, а такива имала само свидетелката Р..

Въззивният съд отхвърлил това твърдение не само поради несъответствието му с житейската и правна логика, но и с оглед конкретна разпоредба на т. VII от длъжностната характеристика за длъжността ръководител ревизионен екип, в която е посочено, че ръководителят на ревизиращия екип взема самостоятелни решения относно доказателствата, които се събират в хода на ревизионното производство, относно мотивирането на ревизионния доклад и необходимостта от налагане на предварителни обезпечителни мерки.

В допълнителните съображения към жалбата се акцентира на екипния принцип на работа в НАП, който според касатора изглежда изначално не позволява самостоятелни действия по служба, за чието неизвършване да се поиска подкуп. Само че, видно от длъжностната характеристика на подсъдимия, поне за него, като ръководител на ревизиращия екип, такава възможност очевидно е съществувала. Отделно от това, касаторът предлага едно твърде тясно разбиране на служебните си правомощия, свеждайки ги единствено до това, което е могъл да направи по конкретната ревизионна преписка /с предмет дейността на Т. **** ЕООД/, удобно пропускайки възможностите да инициира отделна проверка на дейността на Т. ЕООД, която би имала същия потенциално негативен резултат за св. Е..

Касаторът атакува доказателствената дейност на съда с аргумента, че главният факт, а именно отправеното от него искане за подкуп, първоначално 10 000 лв., намалени след преговори на 5 000 лв. се извеждал от показанията на св. Е. и от ВДС събрани с използването на СРС, само че не всичко което Е. твърдял се потвърждавало

от записаните със СРС разговори, проведени от три телефонни номера, този на подсъдимия, на св. Е. и на св. Р.. На първо място, настоящият касационен състав намира за нужно да отбележи, че не дължи отговор на доводите за необоснованост на изводите на въззивния съд, относно доказаността на обвинението, затова и няма да ги сочи, анализира, и отхвърля всеки един от тях поотделно.

Що се отнася до претенцията на касатора за наличието на съвпадение на поне две отделни доказателства, за да бъде приет един факт за доказан, тя очевидно не почива на българския процесуален закон, който не съдържа такова изискване. АС – Велико Търново прецизно е уточнил относно кои факти показанията на св. Е. съвпадат с установеното със СРС, и кои се извеждат само от показанията му. Изложил е и мотиви защо ги кредитира и в непотвърдената със СРС част. Така са били спазени процесуалните правила за доказателствения анализ, а обосноваността му, както вече бе посочено, не е предмет на касационната проверка.

Единствената част, в която обсъжданият довод е основателен, касае обстоятелството, че без никаква доказателствена основа съдилищата по фактите приели, че подсъдимият поискал 10 000 лв. с изначалното намерение в последствие да ги намали на 5 000 лв.

Действително няма мотиви за наличието на доказателство, обосноваващо приемането на този факт. Само че обективно това нарушение е в полза на касатора и при липса на съответен протест не може да доведе до отмяна на решението и утежняване на положението на подсъдимия само по негова жалба.

Сходно и по същата причина неоснователно възражение касаторът прави по отношение на доказаността на времето на деянието, дори след предприетото в съдебна фаза изменение на обстоятелствената част на обвинението в тази насока. То се базира на различия между установеното от разпита на св. Е., записите от охранителните камери в „К. – Е.“, и документите установяващи командироването и пребиваването на ревизиращия екип в гр. Русе.

Още първата инстанция в мотивите си /стр. 15/ е обосновала защо приема за доказано, че деянието е осъществено в периода между 04.02. и 06.02.2020 г. АС – Велико Търново също е отговорил подробно /л. 11 от въззивното решение/ на идентично възражение на защитата, релевирано с въззивната жалба. Въззивният съд е установил различията между сочените доказателства, анализирал ги е коректно и е изложил мотиви защо приема за доказано, че деянието е извършено в посочения период, с което е спазил изискванията на процесуалния закон.

Другото конкретно възражение срещу извършения доказателствен анализ е това, че обвинение за деяние, осъществено в периода от 04.02. до 06.02.2020 г., било прието за доказано със СРС експлоатирани след 29.02.2020 г. На първо място, няма процесуално правило, което да забранява факти от обективната действителност, протекли в един по - ранен момент, да се доказват със СРС, приложени в последващ период от време. Какво ще бъде доказателственото значение на конкретните факти, установени в такава хипотеза, е въпрос на преценката по същество.

В конкретния случай АС – Велико Търново, в съгласие с процесуалния закон, е ценил като доказателство за поискан подкуп на една по-ранна дата записани разговори, за които приел, че документират последващи уговорки за получаване на вече поисканата сума. Такъв подход не противоречи, нито на формалните, нито на логическите правила на доказването.

Настоящият касационен състав не споделя декларативната и субективна оценка на касатора, че изводите за виновността му се базират само на извадени от контекста

части от записани разговори между него и свидетелите по делото. Напротив, записаните със СРС разговори са анализирани от АС – Велико Търново именно в контекста както на гласните, така и на останалите писмени и веществени доказателства, и особено на документите по ревизионната преписка и записите от охранителните камери в „К. – Е.“.

По повод на друго свое възражение, касаторът променя оценката си за доказателствата събрани със СРС, като счита, че от тях може да се приеме за доказана провокацията към подкуп от страна на св. Е., но въззивният съд не обсъдил доводите му в тази насока.

Възражението за провокация към подкуп, действително е поддържано и пред двете инстанции по фактите, но не е вярно, че не е получило отговор. Напротив, то изрично и мотивирано е отхвърлено, както от ОС – Русе /л. 26 от мотивите/, така и от ВТАС /л. 14 и 15 от решението/.

Що се отнася до обосноваването на извода, че претенцията за провокация към подкуп е лишена от доказателствена, а оттам и от фактическа основа, тя, както вече бе посочено, не е предмет на касационната проверка.

Не е основателен и доводът, че АС – Велико Търново се предоверил на показанията на св. Е. без да отчете, че той и преди е разследван за данъчни нарушения, а в конкретния случай е имал интерес да отклони наказателното преследване от своите нарушения към деянието на П..

Вярно е, че съдилищата по фактите не са коментирали изрично нито абстрактната ненадежност на Е. като свидетел, предвид минали разследвания за данъчни престъпления и нарушения, нито конкретната му заинтересованост да изобличи П., за да отклони вниманието от себе си.

Въпреки това, особено АС – Велико Търново, така или иначе е подложил на много внимателна проверка показанията му и ги е кредитирал едва след като е установил, че нито един контролен факт, а на практика и нито едно от останалите доказателства, извън обясненията на подсъдимия, не поставя под съмнение твърденията му.

В съдебно заседание пред касационната инстанция защитникът депозира на основания чл. 351, ал. 4 от НПК „допълнителни съображения“. Допълнението към касационната жалба е подадено в срока по цитираната разпоредба, а именно преди даване ход на делото, и следва да бъде разгледано, но само в частта, в която действително допълва първоначалното съдържание на касационната жалба.

В частта, в която се излагат напълно нови доводи относно това в какво се състоят касационните основания и кои са данните, които ги подкрепят, не се дължи касационен отговор. Да се приеме противното би означавало да се разшири недопустимо обхвата на касационната проверка с части от решението, които не са обжалвани с касационната жалба, в нарушение на чл. 347, ал. 1 от НПК.

Доколкото допустимото допълнение бе съобразено в изложеното дотук, касационният състав намира за необходимо и достатъчно да посочи обобщено изцяло новите доводи, релевиращи за пръв път с допълнението, по които намира за недопустимо да се произнася. За пръв път с допълнението се сочат конкретни недостатъци на съдържанието на обвинителния акт. За пръв път се поставят под съмнение не само показанията на св. Е., но и тези на други свидетели. За пръв път се посочват „значими доказателства“, които съдът отказал да събере или не проявил активност да събере служебно. Ако се разгледат тези нови доводи по същество, това само по себе си би било злоупотреба с процесуални права, каквато несъмнено

представлява претенцията да се разгледа по същество нова касационна жалба, подадена под формата на допълнение, след изтичането на преклузивния срок по чл. 350, ал. 2 от НПК. Това би било и в явно несъответствие с действителния смисъл на разпоредбата на чл. 351 ал. 4, пр. 3 от НПК, която допуска допълване на вече релевиращи с жалбата касационни доводи, а не формулиране за пръв път на изцяло нови.

В заключение, според настоящия касационен състав процесуално - допустимото съдържание на касационната жалба не съдържа основателни доводи за допуснато съществено нарушение на процесуалните правила.

Не е налице и касационното основание по чл. 348, ал. 1, т. 3 от НПК.

Според касатора явната несправедливост на наказанието произтича от това, че не е приложен чл. 55 от НК при наличието на условията за това.

Сочените в жалбата и допълнението към нея, конкретни смекчаващи вината обстоятелства, а именно чисто съдебно минало и положителни характеристични данни на подсъдимия, са били отчетени от АС – Велико Търново, но правилно е било преценено, че те не са многобройни и никое от тях няма изключителен характер. Липсата на вредоносен резултат попада в хипотезата на чл. 56 от НК, защото самият закон определя престъплението по чл. 301, ал. 1, предл. 1 от НК като формално, а не като резултатно, и това обстоятелство не може да бъде елемент и от индивидуализацията на наказателната отговорност на дееца. Що се отнася до ниската интензивност на действията му, въззивният съд правилно е заел и мотивирал обратно становище, приемайки че подсъдимият е проявил значителна инициативност, активност и настоятелност в искането си да получи подкуп. Настоящият касационен състав намира за напълно справедливи и законосъобразни потвърдените с въззивния акт наказания лишаване от свобода за срок от 2 години, чието изтърпяване е отложено по реда на чл. 66, ал. 1 от НК за срок от 4 години и глоба в размер на 2000 лв. Възщност, както правилно е приел и ВТАС, законът е бил нарушен от ОС – Русе единствено с определянето на кумулативното наказание лишаване от право в размер по-нисък от основното наказание лишаване от свобода, а именно за срок от 1 година. Това нарушение обаче не е могло да бъде поправено във въззивното производство, образувано само по жалба на подсъдимия, защото така би се нарушил принципът „*reformatio in pejus*“

Водим от горното, и на основание чл. 354, ал. 1, т. 1 от НПК, Върховният касационен съд, второ наказателно отделение

Р Е Ш И:

ОСТАВЯ В СИЛА решение, постановено по ВНОХД № 218/24 г. по описа на АС – Велико Търново.

Решението е окончателно.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: 1.

2.